

**Vaste Kamercommissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de voorzitter de heer M.R.J. Rog
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG**

Haelen, 11 augustus 2019.

Betreft:

Aanvulling op verzoek voor extra aandacht inzake behandeling pensioenopbouw door ZZP'rs.

Geachte Kamerleden,

Onder verwijzing naar mijn brief van 25 juli jl. gericht aan uw commissie, wil ik daarop nog graag een aanvulling inbrengen. De reden is dat ik in de tussentijd nog eens extra tijd heb genomen om na te denken over de specifieke problematiek van de zogenaamde F.O.R. (fiscale oudedagsreserve).

Deze fiscale aftrekpost voor ondernemers in de inkomstenbelasting (eenmansbedrijven, ZZP'rs en vennoten in een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap) roept al jarenlang grote twijfels op bij de wetgever en vooral de belastingdienst. In bepaald opzicht geldt dat ook voor accountants en fiscalisten omdat deze beroepsgroepen regelmatig geconfronteerd worden met de financiële problemen die vaak bij ondernemers ontstaan op het moment dat zij hun bedrijf gaan beëindigen. Vandaar ook mijn persoonlijke interesse en inbreng bij uw commissie in het kader van de aanpassing van de pensioenwetgeving.

Het financieel probleem ontstaat vooral door het feit dat de F.O.R. geen reële en intrinsieke reserve is, maar een fictieve reserve die NIET gefundeerd is op bedragen die bijvoorbeeld op een bank- of beleggingsrekening staan geboekt. Normaal gesproken is dat met reserves wel het geval en wijkt dit bij de vorming van de F.O.R. dus af. Hierdoor is het grootste deel van de ondernemers zich niet bewust van de fiscale- en financiële gevolgen die dit heeft bij een bedrijfsbeëindiging. Immers, dan dient over deze fictieve reserve wel belasting (progressief tarief) te worden afgedragen. Dit kan wel worden voorkomen indien men besluit om daarvoor een lijfrentepolis of bank-sparenproduct af te sluiten. Op die manier kan de verschuldigde inkomstenbelasting worden uitgesteld totdat uitkeringen uit deze polissen worden gedaan. Echter, voor vele ondernemers is deze faciliteit niet realistisch omdat het bedrag van de F.O.R. als liquiditeit beschikbaar moet zijn om het vervolgens te kunnen afstorten bij de verzekeringsmaatschappij en/of bank. Immers, zoals bovenstaand door mij is toegelicht, het bedrag van de F.O.R. staat niet op een bank- of beleggingsrekening en moet elders ergens vandaan worden gehaald.

Al eerder is de F.O.R. door Politici en een aantal onderzoekscommissies onderwerp van discussie geweest waarbij is gezocht naar algehele afbouw en/of het vinden van een alternatief. In dit verband is vooral het feit van de fictie de oorzaak van de twijfel en discussie over de werking en effectiviteit van deze fiscale aftrekfaciliteit. Immers, de ondernemer betaalt hierdoor minder belasting en dat lijkt op het eerste gezicht erg prettig maar veroorzaakt in een latere fase van het ondernemerschap vaak grote verrassingen en financiële problematiek.

Verzoek aan de commissie

Op basis van deze toelichting zou ik ook de F.O.R. aan uw commissie willen voorleggen om tijdens de behandeling van de nieuwe pensioenwetgeving eveneens een verband te leggen tussen de F.O.R. en het Box 3 vermogen. Hierbij denk ik aan het afbouwen van de F.O.R. faciliteit op soortgelijke wijze als inmiddels is gedaan met de pensioenopbouw van de DGA's in Box 2.

Je zou de ondernemers met een IB-onderneming de keuze kunnen geven om de F.O.R. die zij momenteel op de balans hebben staan, op soortgelijke wijze te kunnen laten afbouwen en afrekenen op basis van de huidige standen. Het percentage dat daarover verschuldigd is, zou een gemiddelde kunnen zijn van de tarieven waartegen de ondernemers in het verleden de toevoeging aan de F.O.R. hebben kunnen aftrekken van hun belastbaar inkomen. Dit zou bijvoorbeeld een tarief kunnen zijn van 30%. Je zou deze regeling een aantal jaren kunnen laten lopen zodat ondernemers voldoende tijd krijgen om hierover te kunnen beslissen. Dus vergelijkbaar met de regeling bij de DGA's in Box 2. Indien de ondernemer kiest voor afrekening in het eerste jaar na afschaffing, zou bijvoorbeeld een tarief van 30% kunnen worden ingevoerd en vervolgens elk volgend jaar een verhoging van 5%. De bedragen van de afbouw zouden daarmee daadwerkelijk moeten worden overgeboekt naar Box 3. Hierdoor ontstaat een reële pensioenreserve in Box 3 in plaats van een fictieve reserve in Box 1. Eveneens zou bij deze regeling de keuze moeten worden geboden om de F.O.R. te bevriezen totdat het bedrijf wordt beëindigd. Immers, niet elke ondernemer zal voldoende liquiditeit in zijn onderneming hebben om de bedragen van de F.O.R. ook daadwerkelijk te kunnen overboeken naar een bank- of beleggingsrekening. Hiervoor moet hem tijd worden geboden om het geleidelijk te kunnen afbouwen.

Hiervoor in de plaats zou een nieuwe regeling kunnen worden geboden om volgens de algemene- en maatschappelijke aanvaarde regels voor pensioenopbouw te kiezen voor een gefaciliteerde pensioenopbouw in Box 3. In dit verband wil ik graag verwijzen naar mijn brief van 25 juli jl. waarin ik dat heb toegelicht en waarvoor ik aandacht heb gevraagd. Op deze wijze ontstaat een uniform pensioenopbouwstelsel gefaciliteerd in Box 3 waarbij elke IB-ondernemer een individuele vrijheid blijft houden om daaraan wel of niet te willen gaan deelnemen. Het grote voordeel van pensioenopbouw in Box 3 is dat de ondernemer zijn eigen beleggingsbeleid kan hanteren. Hij of zij beslist zelf om de gereserveerde bedragen op een spaarbankrekening te laten staan of te gaan beleggen in vastgoed of aandelen etc. etc. afhankelijk van het risicoprofiel dat wordt gekozen. Vele ondernemers willen hun pensioen namelijk niet in handen geven van een bank of verzekeringsmaatschappij en willen dus eigen regie daarover hebben en houden.

Via zo'n regeling wordt deze groep op haar wenken bediend omdat men zelf kan kiezen hoeveel men wil reserveren. In de jaren dat het niet mogelijk is, kan reservering worden overgeslagen en in jaren dat er goed wordt verdiend, kan meer worden toegevoegd. Deze flexibiliteit past perfect in het nieuw beoogde stelsel dat momenteel in de steigers staat bij de werkgevers/werknemers op basis van een dienstbetrekking. Deze pensioenvorming in Box 3 moet dan wel buiten beschouwing blijven bij de berekening van de grondslagen voor de diverse regelingen zoals bij de toekenning van Subsidies en Toeslagen en bijvoorbeeld de Bijstand zoals toegelicht in mijn brief van 25 juli jl.

Bij voorbaat dank voor uw aandacht en reactie.

Met vriendelijke groet,

P.J.M. (Piet) Knops